

Megjelenik hetenkint háromszor u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt. o. 6.
Félévre 6 " " " "
Évnyelvre 3 " " " "
Egy hóra 1 " " " "

Szerkesztői szállás:

belső számtal 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középtetű Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bérletdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppel Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hausestein és Voglérnél (Woll-
zeile 9. szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyilvántartási cikkeik

sora után 20 kr. előleg befizetése mellett
a szerkesztőséghez czímzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezeltek.

Eredeti távsürgönyök.

Sz. Udvarhely, márcz. 12. Hilibi Gál János Oláhfaluban egyhangulag képviselőnek választatott. Közlekedés; itt nyolcadikszor követünk.

Szamosújvár márcz. 10-kén. Széken összehíratott 725 szavazó; délután 4 óráig szavazott 624, és pedig Eberre 487, Horváthra 129, Nagyra 8.

Fogarás, márcz. 12. Ma Fogarásvidéke felső választókerületében Deák-köri népes értekezlet tartott. Fogarast a követjelöltnek politikai hitvallomása letétele után ügyvéd Benedek Gyula egyhangulag kikiáltott; megválasztása bizonyos. Román az ellenjelölt.

Tisztelettel kérjük t. külmunkatársainkat és elváratainkat méltóztatásukkal a választások eredményét lapunknak azonnal röviden távsürgönyözni.

A szerdahelyi román értekezletéről.

A Macellariu úr által Szerdahelyre összehívott román értekezlet véget ért. Az erdélyi részekben lakó románok értelmiségének tekintélyes része jelent meg ama helyen, tanácskozási a fölött: minő állást foglaljanak el a küszöbön levő parlamenti választásokat illetően.

Ha az erdélyi részek román intelligenciája időszerűnek látta e fontos kérdésben az értekezlet megtartását — ez ellen kifogást senki sem tehet; hisz valamennyi párt megtartá konferenciáit, melyeken a képviselőválasztások körül követendő eljárás lön megállapítva.

Azonban feltűnt nekünk az, hogy a kiegyezkedés nagy művének ünnepélyes megpecsételése s a közjogi rendezkedésnek — mondhatni befejezése után, oly egyéniség indítványozta az értekezletet, kit, legalább eddigelő, csak is a tulzók közé számíthatunk.

Őszintén bevalljuk, mi a román értelmiségtől azt vártuk — s talán joggal várhatuk is, — hogy a parlamenti választásokra vonatkozó értekezlet kérdésében egy oly tekintély adandja meg az alaphangot, kit országsszerte a mérséklet apostolának, az államférfiúi eszély férfának ismerünk.

Hanem mindez másként történt. Így tehát előre készen lehettünk arra, hogy a Szerdahelyen tartott értekezletben nem a józan megfontolás és realis tényezőkkel való számolás, — nem az adott viszonyok és méltányos igények, sem a román nemzetiiség valódi érdekei s Magyarországi állami lételének, alkotmányos életének megszilárdulása leendő a tanácskozási felett lebegő vezérszellem: hanem a célra nem vezető elszigeteltségbe való visszavonulás és várakozás a ki tudná megmondani minő fajta ezután megszületendő nemzeti kiviltságon, bár mennyire is ellenkezzenek azok közös hazánk, s így a benne lakó valamennyi nemzetiiségek életérdekeivel.

A szerdahelyi értekezleten találkozott öt érez mellő román hazafi, kik a nemzeti kiviltságon kívánalmak tulsága által felvert hullámok közepette is hallaták a józan megfontolás arany szavait. Hanem a roppant túlnyomó többség jónak látta kimondani, hogy a román nemzetiiség sajkáját legjobb lesz a bizonytalanság örökké haborgó tengerére lökni, célul tűzvéni ki a „várhatás” csak ritkán elérhető, csaknem bizonyos töréssel fenyegető réve felé való evezést, midőn elhatározta, hogy: nézete szerint, a román választóknak távol kell maradni a képviselő választási urnáktól.

Nem tudjuk, hányad része az erdélyi részekben lakó román választóknak fogadja meg e tanácsot; de hogy ez józanul mivel sem indokolható, sőt a román nemzetiiség jól felfogott érdekeire nézve káros — ezt nyíltan kimondjuk.

Ha egy erős párt, vagy még inkább egy erős nemzet a szenvedőleges ellentállás politikáját tűzi zászlójára egy minden jogot lábbal tapodó kényuralom ellenében: ezt

könnyen meg lehet érteni; mert a jogtipró kényuralom rendszerén néhány ember műve, s ezzel szemben a hatalmas párt vagy nemzet passiv magatartása, mulhatlanul győzelemre vezet; hisz régóta meg van írva, hogy: a szuronyokra ülni nem lehet.

Ámde mit mondunk ahhoz, ha egy csekély töredék vállalkozik ily kibőjtölési szerepre, egy ország teljes illetékességű parlamentjével szemben, feledve, hogy még a kényuralom agyag lábakon álló Molochjának megdöntésére is — a közlet multban — gyakran a szenvedőleges magatartáson kívül egyéb tényezők közreműködésére is van és volt szükség.

Kicsinykedő duzzogás, sutba vonulás a parlamenti életben soha sem vezetett eredményre; e téren dolgozni, küzdeni kell és pedig éber szemekkel, elérhető célok felé törekedve, haladva; az összefont karokkal való „ábrándozás az élet megrontója!”

A szerdahelyi értekezlet tanácsa oda irányul: az erdélyrészi román választók mondjanak le legszebb alkotmányos joguk gyakorlatáról.

És vajjon miért kellene ez önkéntes áldozatot meghozniok?

Talán az elnök, avagy az értekezleti többség szép szemeiért?!

Legfőlebb e csekélységért adhatnák fel azon nagy horderejű alkotmányos jogukat, hogy az országos képviselők megválasztásánál ők is lathá vessék szavazataikat.

A román nemzetiiség érdekei épp azt kívánják, sőt parancsolólag követelik, hogy más ajku polgártársaik sorában adják, szavazatukat azokra, kik az ország érdekeiért népejólleért küzdeni készek és képesek.

Alkotmányos országban a nemzet — s így a román nemzetiiség is — csak a népképviselőt útján vihatja ki mindazt, mit nem talán anyagi és szellemi gyarapodása, legfőlebb érdekeinek biztosítása még megkíván; a malomalatti politikával, s egyesek által kiköltött értekezletek útján sem az ország, sem egyes nemzetiiség érdekén mit sem lendíthetni.

Ma már a leghatalmasabb európai államok is tehetlenekké válnak, mihelyt ellenlábasaiknak sikerül őket többé kevésbé az elszigeteltség állapotába szorítani. Ugyan miért akarja a román értelmiség egy része e lenyűgöző állásba taszítani a román választókat?

Talán azért, mert, véleményük szerint, a román nemzetiiség nem nyert meg mindent? Ám ha így van, akkor ép ezért nincs és nem lehet okuk kerülni ép azon egyedüli helyet, hol méltányos igényeikért bátran és hathatósan küzdhetnek az ész leghatalmasabb fegyverével, kimutatva: hogy óhajtsaik gyakorlatiak, a román nemzetiiség fennállására, tovább fejlődésére mulhatlanul szükségesek, s e mellett a többi nemzetiiségek jogaival s az ország közérdekeivel nem ellenkeznek.

Vajjon hol remélik nemzetiiségi igényeik, szerintük, okvetlenül szükséges kiegészítését kívívni, ha nem Magyarországi parlamentjében, hol, ha azok méltányosoknak bizonyulnak — bátran számíthatnak a politikai magyar nemzet s így a többi nemzetiiségek támogatására is; a szögletbe vonuló durcáskodás útján ugyan mitsem érnek el. Sőt, a haladó korszak napirendjére térend a télenesség odújába vonultak fejei felett, s azok, kik a szerdahelyi, passiv magatartást ajánló tanács után indulnának, későn vennék észre, hogy „az idő pénz”, s így megállapodásuk által önmaguk okozták hanyatlásukat; holott száz karral is dolgozhatnak mindegyikük nemzetiiségek anyagi és szellemi fejlődésének hasznos művén, a helyett, hogy a nemzetiiségi túlkövetelés bináriján a lassu, de folytonos süllyedés veszélyének tegyék ki magukat.

Mi meg vagyunk győződve arról, hogy az erdélyrészi román választók jó része nem adja magát a mozdulatlan tönk állány szerepére, akkor, midőn számításba jövő tényező is lehet; ép úgy hiszszük azt is, hogy józan államférfiak, kik a tulzás kezébe engedék a gyeplőt átsiklani, azt, hozzájuk illően, ismét markukba szoritandják, s így helyes irányt adandnak a vezetésükhöz megszokott népnek. Mert im a szerdahelyi értekezleten kicsinyben mult, hogy ismét

nem tiltakoztak az ország által hozott s királya által szentesített törvények ellen. Vajjon, ha ez megtörténik, nem mondhatta volna el bárki joggal azt, hogy az erdélyrészi román értelmiség közt nem akadt egyetlen olyan tekintély, ki nemzetfelei számára, az alkotmányos küzdelemben, a gyakorlati helyes utat kijelölje.

Uraim! Tartsanak valahára higgadtan szemlét ugynevezett nemzetiiségi követelések során és lássák be azt, hogy a mi az ország közös joga, az nem lehet valamely egyes nemzetiiség külön kiváltsága. Azután, gondoljanak egy kissé a művelt Európa itéletére is, mely pálcát tör azok felett, kik a politikai éretlenség hiájával határozzák el a egyszerű semmittevést, a passiv magatartást.

Szükséges-e orvost választani

követül az országgyűlésre?

Midőn e kérdést ciklünk élére igtatjuk, igyekezzünk arra tehetségünk szerént megfellelni. Nehány tájékozó észrevétel e részben sem fölösleges a választó-közönség egy részével szemben, annak feltűntetésére: mi jót remélhet a választókerület egyes szakférfiak megválasztásától az összhaza érdekében.

A mai felvilágosodott kor szabadelvű szelleme, gyakorlati felfogása előítéletnek bizonyítja ama felfogást, mintha fölösleges lenne az országgyűlésre orvosokat is választani képviselőül. Az orvosok közt nem egyszer találunk olyanokat, kik a politikához, a joghoz és a nemzetgazdászathoz alaposan értenek; de ha csupán saját szakmájukban lennének is kitűnők, lehetnek, sőt kell, hogy legyenek közreműködő tényezők a törvényhozás körében. Ma már mindenki belátja, hogy a parlament működése oly sok oldalú, s a nemzeti élet annyi ágait kell, hogy felkarolja, miszerint a különböző szakmák jelesbjeinek kizárása a köztgy kárával járna; — e mellett a választók szabad akarátának korlátozása lenne, ha az értelmiség egy oly kiváló osztályát, minő az orvosoké — a képviselőségétől távol tartani igyekeznének.

Eddigelő nem mindnyájan igyekeztek tüzeten megismerkedni az ország anyagi helyzetének javítására vezető módokkal és eszközökkel. E téren a nagy Széchenyi felszólalása rázza fel álmából a nemzetet s buzdítja tüvös tevékenységre. A nemzeti lét, alkotmányos élet biztosításáért küzdött nemzetiértelmiségének roppant túlnyomó része. A közjogi reformok lelkesült vitatása, előkészítése közben, elhangzott az anyagi haladásra, gyarapodásra intő szózat, kivált ha csekélyebb tekintélyt egyén fogta tolla alá hazánk ez egyik életérdekét. Egyes országos hírű hazafiak ugyan hatottak e téren is; de azért vajmi csekély vala az eredmény, mely az általuk elvetett áldásdús magból kikelt és gyümölcsöt hozott; mert a talaj nem vala eléggé előkészítve, s egy részben nem saját hibánkból a kedvezőtlen viszonyok dere sok csirát leforrázott, lehetlenné tévén a kifejlődést.

Ma már minden megváltozott. Nemzeti felelős kormányunk készséggel hártja el az akadályokat, melyek gazdaságunk, iparunk, kereskedelmünk fejlődését, megismosodását lebilincselék, s a nemzet minden rétegében, napról napra tágabb körben szilárdul meg ama meggyőződés, hogy: anyagi jólét nélkül nincs szellemi haladás, s hogy a nemzeti erők e két téren való sokszorozása nélkül maga a nemzeti lét van kockára téve.

Mindnyájan belátjuk, hogy közjogi állapotaink rendezését mulhatlanul követni kell a belreformok tüzetes megvitatásának s az erre vonatkozólag hozandó törvények életbeléptetésének.

Bizton reméljük, hogy a nemzeti akarat újában is az 1867-ki kiegyezési alapot helyeslendő, s így a belreformokra kerülend a sor napra hét mulva megnyíló parlamenti munkában, melyek közt egyike a fontosabbaknak a közegészségügy rendezése.

Közegészségügyünk rendezés; igen, s midőn e themát szóba hozzuk, eljutottunk oda, hogy a ciklünk élére tett kérdés lényegére felelhetünk.

A közegészségügyet némelyek unalmas tárgynak tekintik. Ez csak akkor válik mindenki előtt érdekessé, midőn Isten mintegy büntetésként e részbeni hanyagságunkért s egyszersmind figyelmeztető útmutatásul jövőre, reánk küldi a tiphust, a cholérát, vagy hasznos házi állatainkra a marhavést.

Politikai küzdelmeink jelen szakában a közegészségügy igen el van hanyagolva: szükséges, hogy a közfigyelem tartósan és alaposan foglalkozzék azzal, már csak azért is, mert hazánkban a halandóság oly elriasztó arányt mutat fel évente, milynt más európai államokban alig tapasztalhat-

ni. Bár Magyarország népessége csak fél akkora, mint Angliáé, mégis évente pár százezer lélekkel több hal el nálunk, mint a hármass sziget királyságban.

A közegészségügy rendezése égető szükség. Nem várhatjuk be azon időt, midőn a „nagyobb világosság” bekövetkeztével az avatlanok is belátandják e tárgy kiszámíthatlan horderejű fontosságát, be azt, hogy a természettudományi tapasztalatok és orvosi szakismeretek segítségével sok bajt el lehet hártani, mi mellett aztán népesedési viszonyaink bizonynyal kedvezőbb alakot öltének: munkás kezeink megszaporodnának, a nemzeti jólét kiszámíthatlan hasznára.

A hazai közegészségügynek eddigi mostoha kezelése mellett az állam egyáltalán nem gondoskodik eléggé a honpolgárok közös physical jólétéről. E téren igen sok a teendő. Életbe kellene léptetni az országos orvosi kart; be kellene hozni országsszerte az orvosi politit; e végre kívánatos volna, egy a közegészségügyet tárgyzó törvényjavaslat tervezése s egy állandó felelős országos egészségügyi tanács felállítása; az eddiginél teljesebb, gyakorlatibb orvosi kiképezés életbeléptetése; a megyékben, még pedig járásonként külön állatorvosi állomások megalapítása; mert gadaközönségünknek erre igen nagy szüksége van, s végre, ha lehetséges, járásonként legalább egy alorvost kellene alkalmazni: szóval előtűnik áll a hazai közegészségügy rendezése.

A hazai közegészségügy rendezésénél a felelősség mindnyájunkra nehezt. Érezték is ezt a szakavatott orvosok; mert valahányszor kezébe vette nemzetünk saját sorsának alkotmányos intézését, a magyar orvosok hivatásszerű kötelességüknek ismerék majd a hazai törvényhozótestületet, majd a kormányt koronként figyelemztetni a közegészségügy rendezésének égető szükségére; ezt tette 1848-ban a pesti egyetemi orvosi kar; ezt tették a magyar orvosok és természetvizsgálók Pesten, Maros-Vásárhelyen és Pozsonyban, ugy Rimaszombatban tartott IX. X. XI. és XII-dik nagy gyűlései. Az orvosi szaklapoknak majd minden számában találunk egyes kitűnőbb államorvosainktól a hazai közegészségügyet tárgyzó cikket és dolgot, avagy ajánlatot és tervezetet.

Orvosaink tehát megtették és megteszik kötelességüket, s áldásdús magán működésük mellett fáradoznak a közügyért is. Avagy nem mindnyájunk közügye-e a közegészségügy, melynek célsszerű rendezésétől függ mindnyájunk testi épsége, fajbéli erősbödésünk s gazdasági viszonyaink jobbra fordulása. Évek hosszú során át való elhanyagolása a közegészségügy rendezésének, annak csekélybe vétele, a véle való nem törődés eredményezte sok részben a járványok rendkívüli pusztító erejét, minnek annyi emberélet esett élte virágjában áldozatul; ugyanaz okozta a szegényebb néposztály testi elcsenevészését, fajunk gyöngülését, az érintett nagymérvű halandóságot az újszülöttek közt, s így nemzetünk szaporatlanságát.

Mi okból zárnók el tehát kitűnőbb orvosainkat a szélesebb körben való hathatósabb és eredményezőbb működéstől? Ám hallassák közülök a kitűnőbbek szavukat ott az országgyűlésben, hol mindnyájunk egészségi állapota, anyagi és szellemi jobbléte előmozdításának módjai fölött tanácskoznak a hon atyái.

Hazánk közegészségügyi érdeke, mely édes mindnyájunké, megkívánja, sőt megköveteli azt, hogy a haza kitűnőbb orvosai a hazai közegészségügy rendezésére, szaktudományuk világánál szóval és tettel befolyhassanak, s minthogy fontos kötelesség vár rájuk e téren, ebben elősegítésenek. — A közelgő 1869/71-ki hongyülésen a belügyi reformok s ezek közt a közegészségügy rendezése is szönyegre kerülend. Akkor, ugy hiszszük, általános leendő azon óhaj, hogy a törvényhozás termében oly képviselők is legyenek, kik a közegészségügy terén szakférfiaknak és gyakorlati embereknek tekinthetők, kik e részben is képesek életre való tanácsot adni, s egyszersmind, mint kezdeményezők és indítványozók is föllépni.

A parlamenti élet gyakorlatában évtizedek mulva is sokat tanulhatunk Angliától. E szigetország egészségügye példásan van rendezve; azért mégis gondoskodnak arról, hogy orvosi szakférfiak is legyenek a parlamentben.

Nagy-Britanniában a legújabb választások alkalmával is 7 orvos választottot parlamenti taggá, még pedig mindannyia igen népes és tekintélyes kerületekből, melynek Bath, Kilkenny, Colchester, Léctrim, Salisbury, Schrewsbury, Bridgewater stb. Frankhon is mutat fel példát e részben: az orvosok a törvénykező-testületben tekintélyes számmal vannak. Sőt lajthántúli szomszédainknál, Bécsben, a katonai egészségügy fölötti tanácskozások a reiche-

rathán nem folytak volna oly tüzetességgel, s a küzdelem sem lett volna oly erőteljes, ha a reichsrath alsó- és felső-házában nem ülnek felelősséggel orvosok.

Ha tehát valamelyik választókerületben egyes kitünőbb orvos kész a jelöltséget magára vállalni, mely bizonyára néze felett, hogy a szentesített nagy felelősséggel járó honfi kötelesség: működ-jünk megválasztására teljes erőnkkel.

BA DÖ.

A szerdahelyi román conferentia.

A Macellariu által összehívott conferentia f. hó 7-én megtartott. Mintegy 300-an vettek benne részt a Királyhágón inneni rész különböző vidékeiről.

A gyűlés Macellariu Illést elnökül megválasztván, egy Hanea által elmondott imával megnyitottatott.

„Szeretnénk”-akkal fogadtattott elnöknek azon indítványa, hogy a Habsburg ház irányában tántoríthatlan hűség jegyzőkönyvileg megörökíttessék. Az indítvány azon része felett, hogy a szentesített törvények is hódolattal fogadtassanak, vita fejlett ki, s elfogadtattott Leményi Brán János azon módosításával, hogy a törvények tiszteletben csak annyiban tartandók, mennyiben a jogegyenlőséget respectálják.

Jött ezután a valódi tárgy az activ vagy passiv magatartás kérdése, s Román azon indítványa, hogy a nemzet magát még ott is tartsa vissza a követválasztásoktól, hol majoritásban vannak, nagy tetszéssel fogadtattott, s ez indítvány ellen csak is 5-ön szavaztak, ezek voltak: Porutiu Samuel, Puscaru János, Hoszu József, Bárdosi Gyula és a „Teleg. Rom.” szerkesztője Christea.

Délfelé megérkezett a Mocsonyi által Temesvárról küldött távirati üdvözlét.

Délután megválasztották azon 24 tagból álló komitét, melynek feladatát tette a nemzeti program keresztülvitele. Elnöke Macellariu Illés, székhelye N.-Szeben.

Az o.-köblösi köszöntőbánya-társulat

tagjai: Biasini Domokos, Budai Károly, Fosztó Ferencz, Hütter Alajos, Korbuly Bogdán, Tanffer Ferencz, Toman János, Veres Ferencz, Velits Lajos és Wágner Frigyes által jelen év március 10-dik napján tartott közgyűlésben, az épen ez előtt egy évvel megkezdett több helyeni kutatások eddigi eredménye tárgyalatván, kitűnt: mikép az o.-köblösi, m.-sárdi, p.-topai, topa-szt-királyi és tanásfalvi határokon az igen jó minőségű barna szén — a földszintől kisebb alantosságban — csak egy u. m. 1/2—1 és 2 láb között váltakozó, egymás felett fekvő rétegekben jön elő; mely rétegek kiaknázása azonban nem lenne érdemes. De O.-Köblös határán fűrés által mélyebbre hatolva, több csekély vastagságú rétegen ment át a fűrés, a 18-dik öblön alól; mely rétegek alattbál fekszik mind vastagodnak, sőt minden a fűrés által napfényre hozott kőzetek — a földisme tanai szerint — alantabb fekvő vastagabb szénrétegek létezését bizonyítják és szakemberek oda nyilatkoztak, hogy a kiaknázásra igen kedvező mélységben bizonynyal megtalálható lenne az eredménydús szénréteg.

Tekintve ezen eredményt, mely a köszöntőnek alantabb dús reményekkel kecsgetett létezését kétszelleme teszi; de tekintve azt is, hogy egy ily vállalat előmunkálatai és ahoz szükségesített építkezésekhez több személy és pénz kívántatik, a társulat elhatározta a tagok számát s így pénzerejét szaporítani, annyival inkább, mert a vasút megnyitása közel kitárába levén helyezve, szükséges, hogy a folyamathoz levő munkálatok nagyobb eréllyel folytattassanak, miután a köszöntőbánya a vasúttól csak másfél mérföldre esvén, mind a vaspályához, mind a kolozsvári gázvilágításhoz szükséges kőszén szolgáltatni hivatva van.

Azok tehát, a kik e vállalatban részt venni óhajtanak, személyesen, vagy levél által a kolozsvári zálogközlöny-társulat irodájában jelen hó végéig jelentkezhetnek, a hol a társulat alapszabályait megtekinthetik s az ügyre vonatkozó más felvilágosításokat is nyerhetnek.

Bizonyítékot adunk.

A „Magy. Polgár” f. é. 28-dik számában Sincerus „Bizonyítékot kérünk” czimű cikkében a következő kérdést intézi az olvasó közönséghez: „Bizonyítékot kérünk, mikor s hová ment T(isza). L(ászló). a nélkül, hogy oda az ott már pártot alakított elvirokonai által meghívott volna?”

E kérdésre a feleletet, még pedig előzetes feleletet megadja ugyancsak a „M. Polgár”-nak f. é. 19-ik száma, melyben „Egy baloldali” Dézs-ről február 8-áról keltezett, s „Előleges tudósítás a belsőszolnokmegyei alakító (de mit alakító?) közgyűlésről” czimmel ellátott levelében szószerint ezt közli: „Néhány percz múlva küldöttégünkkel megjelent b. Bánffy Dezső, de megjelent vele — az időközben véletlenül városunkba érkezett nagy hazafi — T(isza) L(ászló) is.”

*) Jaj kegyetlen Abules, megöltet Agetast, akarám mondani Sincernst. Szerk.

A következőket tehát kétféppen formulázható, t. i. vagy így: T. L. az idézett levél tanúsítása szerint elvirokonai által Dézsre nem hivatott meg a baloldali értekezletre, s ez esetben Sincerusnak a bizonyíték ad captum meg van adva; vagy pedig így: T. L. Dézsre csak ugyan meg volt hívva, s ez esetben a dézsi „egy baloldali” szabatos párttaktikával port hintett a „M. Polgár” olvasóközönségének szemébe ad majorem balpártis gloriám! *)

Hogy a két lehetőség melyike minősítessék utóvégre is valósággá, nem a mi dolgunk; döntések el e nagy horderejű kérdést egymás között Sincerus és „egy baloldali” urak. Nekünk elég annyi, hogy sikerült mindkettőjüknek „bizonyítékot adnunk”; alkalmazzák úgy és oda, a mint és a hová tetszik. ○

Választási mozgalmak.

Szék, március 6-án 1869. Tekintetes szerkesztő ur! A országgyűlési képviselők választása érdekeltőségétől megéltünk vidéki tudósítások, midőn annyira igénybe veszik hazai összes lapjainkat, becses lapjában engedjen egy kis tért rövid tudósításomnak.

Március 6-ka Szék városára nézve valódi ünneppé vált, városunknak nagy élénkséget kölcsönzött; ugyancsak március 5-én este, a zivataros mostoha idő és nagy sár daczára érkeztek mint előindulást hozó küldöttek mlts Keceli Ferencz és Majer N. urak, kik örömhírül hozák, hogy városunkban már az ez előtt említésbe hozott szép értelem-tettségű, bő tapasztalású, gazdag ismeretű Éber Nándor kiszálland.

Mire helybeli főbíró Hortopán Simon atyánkfia március 6-dikát délelőtt 8 órára képviselői gyűlést hivatott egybe, előterjesztvén a képviselőt, hogy a közgyűlésnek gyűlésileg kell gondoskodni, hogy a fogadás méltó legyen, a követjelölt, Éber Nándort személyéhez, ki városunkba óhajtvá érkezend; mire nézve a fogadó-küldöttséget orvos Érsek József vezetése alatt kinevezte; a küldöttség több előkelő vidéki birtokos urakkal vegyítve nemzeti lobogókkal, zeneszó mellett elindult a város széléig, ott várva be az óhajtott kedves vendéget. — E nap délelőtti 10 órakor több dobokamegyei birtokos kíséretében az érkezőt a nép hármassal eljén kiáltással és helybeli orvos Érsek József egy csinos rövid foglalatú beszéddel üdvözölte, lelkére kötven a népjog védelmét az erkölcsi harcateren; lelkére kötven e nemes város jólétének, a haza jólétének azonosságával kapcsolatos előhaladását.

Ezután üdvözölte még görög egyesült lelkész Hortopán Dénes az érkezőt, rövid, értelmes valódi hazafias szavakkal. Mire követjelölt Éber Nándor ur, egy mély, alapos és igazságos következtetéssel bíró beszédben kifejtette e nemzet alkotmányos létének megalapítását, kifejtését, megszilárdulását, szóval követi eljárásának egész programját, mely az 1867-iki jobboldal vívmányain alapszik. Bevezetvén beköszöntő beszédét, kíséretével együtt gyalog a város nagy termébe vezetett. Harsány éljen kiáltások között, hova csakhamar nagy néptömeg gyűlt össze; az érkezőt főbíró atyánkfia bennt a teremben üdvözöl be-széddel fogadta, miután a szabad ég alatt a nép közé állva követjelöltünk nézeteit a megválasztás esetében jövő eljárásait mint követi programját letette; — innen széki ev. ref. egyházmegyei esperes tisz. Báthori Dániel ur szállására indultunk az előkészített asztalhoz, hol tere nyit a toasztozásoknak; először is orvos Érsek József nyitotta meg a köszöntést, éltetvén a dicsőségesen uralkodó törvényes magyar királyt felséges családjával együtt — ezután poharat emelt esperes Báthori Dániel egy igen értelmes, szívreható beszédben üdvözölvén a követjelölt Éber Nándort, a haza és nemzet feletti hű öröket, kik egy ily nagy értelem-tettségű és dicsőséges multtal bíró követjelöltől gondoskodtak városunk részére.

Hasonló értelemben emeltek poharat ev. ref. pap tisz. Mihályi András, báró Bánffy Dániel, főbíró Hortopán Simon, gör. egy. lelkész Hortopán Dénes s még több szép óhajtasú köszöntések közt a legjobb társalkodási együttlét után a napi ünnepegy bevezetvén, kedves vendégeink az nap délután 4 órakor szerencsésen utra indultak.

A középponti választmány határozatánál fogva, március 9 és 10 ére lévén kinttve, a követválasztás — vannak városunkban egyének, kik a követi fizetés tetemességétől áthatva — lótnak, futnak, vége-hossza nincs az agitációnak, a nép jó indulatát minden uton maguk részére akarván kizsákmányolni — meglátjuk Isten mire segít — mennyire adandja jelét életrevalóságának a választó-jogosult nép. Érsek József.

Torda, március 6. 1869. — Ma folyt le Tordamegye képviselő bizottmányának rendkívüli

*) Lásd még e felelet K. V. az érdemes — mint magát nevezi higgadt — tudósító matematikai eminens tetemességének rozzant bizonyítékát ugyanazon gördülékeny irány tudósítás ama részében, holott is schwarz auf weiss bebizonyítja, hogy egy teremben — már t. i. a dézsi kaszinó termében — melynek hossza 6, szélessége pedig 4, 7, 1200 — 1300 lelkesült s lelkesülése kifejezésére jókáró helyet igénylő baloldali választó fér el! Szerk.

közgyűlése, melyet főispán méltóságos báró Kemény György ur helyesléssel fogadott beszéddel nyitott meg, melynek folytán felolvasatott a Fel-ségének február hó 6-dikán kelt kegyes leirata, az országgyűlésnek april hó 20-kára sz. kir. Pest városába leendő összehívása tárgyában, melyet a gyűlés fennállva figyelemmel kihallgatott, s törvényeink főirát a koronázott királyt lelkesen meg-eljezt. Ezután a képviselőház szabályai olvastattak fel, melynek a megyei követválasztáson — helyes és törvényes okokból meg nem nyugvó választók általi folyamodásukat illető §-ai tudásul vétettek.

Végre bár csak az országgyűlés inepélyes kihirdetése s azzal kapcsolatos tárgyakra volt e rendkívüli gyűlés kihirdetve; azonban a közérdeket szívén hordó hazánk s bizottmányunk tagja Paget János egy indítványa, melyet az értekezleten maga indokola a közgyűlésen főispán ő méltósága adott elé felvettett még s ez a Károly-Fehérvár- és M.-Vásárhely közti vasuti szárnyvonalon némely állomásoknak czél szerű megváltoztatása — jelesen: hogy a kutyfalvi tetések át Maros-Ludassal szembe, hol a Mezőség közügyben és hegy nélkül találja.

Másik állítassék fel Radnóton és a harmadik Nyárádú vidékén, mint arra legalkalmasabb helyeken — ennek létesíthetése érdekében felirat tette a közmunka- és közlekedési miniszteriumhoz, s pártolásra az érdekelt hatóságok felkértek, — ezek után 12 órakor a később nagyon megnépesült gyűlés eloszlott.

Maros-Vásárhely, mart. 8. 1869. — Maros-Vásárhely jobboldali választó-polgárai, figyelem-telvé lettek a balpárt működése s vándor kortesei vezetése alatt tartott gyűlései, s ismert szónoklatai által: hogy nem elég egy párt embereinek ügyök szentségének érzetében, s annak tudatában, hogy a helyes és czélra vezető uton haladnak, nyugodtan maradni s várni az események fejlődését, hanem tömörülők és tenniük kell pártjuk érdekében, mert különben újból könnyen megtörténhetné, hogy am-bár a választók többsége helyesen felfogott érdekből jobboldali, még is a balpárt szokott izgató eszközei: szónoklatai, gyannúsításai, s teljesíthetlen ígéreteivel s más nem mindég megnevezhető capacitatioval a kevésbé jártasokat és kevésbé önállókat a helyes útról letérítve, városunk nem nagy dicsőségére, de polgári érdekeink annál nagyobb kárára győződn.

Ez okból folyó hó 7-én d. u. egy népes értekezlet lett egybe hívva, közbecsülésben álló polgártársunk id. Reich Károly házában. Jól esett látni kikből állott az értekezlet, melynek tagjai közt látuk városunk értelmeseiből s tekintélyesebb polgárait. Egybe hasonlítva ezeket azokkal kiket e városban a balpárt nevezhet magának, oly nagy a különbség, hogy lehetetlen a jobboldal biztos győzelmére nem számítani.

Ez előleges értekezlet, eszmecsere után a választás körüli eljárás módzatáira s a közohajtásra nézve magát tájékozván, szükségesnek találta más nap egy jobboldali nagygyűlést tartani, s alkalmat nyújtani a közvélemény szélesebb körbeni nyilvánul-hatására.

Folyó hó 8-án falragaszok hirdették, hogy d. u. 3 órakor a jobbpártnak gyűlése lesz az Apolló-teremben, és lett is oly népes gyűlése, hogy ha a terem még akkora lesz vala is, alig tudta volna a be-menni akarok mind be fogadni.

A gyűlés elnökéül köz felkiáltással megválasztott köztisztviselőben álló városi főorvosunk Dr. Antal László ki is elnöki székét elfoglalván üdvözölte a népes gyűlést, s felemlítve a tanácskozás alatti tárgy fontosságát, a polgári jog gyakorlatának legszebbikét, a követválasztást, melynek jó eredményétől sokban függ hazánk és városunk sorsa-jövője, bizalmat fejezi ki, hogy polgártársaink ez ügyet illő komolysággal fogják tárgyalni, s választásukkal nem fogják a már eddig ismert vívmányokat kockáztatni, mire a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

Erre föláll tanár Szász Béla, és beszél szép nyelven, lélek emelőleg, nem egybefüggésnélküli czifra frazisokban, hanem következetesen és erős logikával fejtegetvén a mult hongyülésen, a nemzet számára a többség által eszközölt vívmányokat, alkotmányunk biztosítását és fejlesztését, s az ellenfél állításait, s támadásait érvekkel czáfolya. A hallgatóság lelkes éljenek bizonyíták szavainak, s érveinek hatását.

Beszéde folyamán ki fejte azt, hogy hazánk biztos felvirágzása s városunk érdeke is azt kívánja, hogy a jövő hongyülésre olyan követeket válasszunk, kik hazánk nagy bölcsé Deák Ferencz politikáját kövessék, s mint ilyeneket ajánlja e város ismert szülöttei: főbíró Pekete Józsefet és ügyvéd Petri Ádámot.

Ezen ajánlat elfogadtatván, honvéd őrnagy Szabó János vezetése alatt egy küldöttség menesztett a jelöltek meghívására.

A küldöttség a jelöltekkel visszaérkezvén, a bizottság elnöke Szabó János be mutatja a jelölteket, egyszersmind elmondja, hogy közelebb Pesten járvá érintkezésbe tette magát mind két párt befolyásosabb embereivel, érintkezésbe a 48-beli hős tábornokokkal s ezredesekkel, kiknek multjok s külföldön is szerzett tapasztalásuk feljogosít, hogy hazaszeretetükben ne kételkedjünk, szavuknak hitelt adjunk s az ezektől

nyert felvilágosítás, s a jelen viszonyoknak komoly elfogulatlan szemlézése után azon teljes meggyőződésre jutott, hogy a haza épségét, függetlenségét, s nemzete javát és jövőjét szívén hordozó hazafi a jelenben nem követhet más politikát, mind a Deák Ferencz bölcs vezérlete alatt működő szabadelvű jobboldal s ezért meggyőződéséből ajánlja a jelenlevő két deákpárti jelöltet.

A polgárság örömmel üdvözöl e beszédet, mely kétségteljesen az ingadozók közül többeket fog a jobb útra téríteni, mert tudják, hogy e becsült szilárd jellemű harczi, — ki ez előtt a baloldali tevékeny híve volt, nem tért volna más útra, ha avatottak felvilágosítása s a viszonyok szélesebb körben vizsgálása által meg nem győződik, hogy csak ezuton hathat hazája, s nemzete javára, a más uton pedig csak ellenségei malmára hajtja a vizet, — ha szinte akaratlanul is.

Ezután a két követjelölt nyilatkozott: mind ketten megköszönték a bennök helyezett bizalmat; készeknek nyilatkoztak e jelöltséget elfogadni, s készséggel ajánlották fel minden tehetségüket a haza szolgálatára s e város java előmozdítására, melyben születtek, melynek polgárai közé tartozni szerencsések, s melyhez annyi szent kötelek fűzi. Magukat mindketten határozottan Deák pártiaknak vallják, s e párt szabadelvű szemlével egybe hangzó programjukat, a polgárok között nyomtatásban kiosztják. (Ezek úgy látszik nem félnek elveiket nyitlan és szabatosan bevallani.)

Nem csak a követ jelöltek be lépését s beszédét követő éjlenekből lehetett következtetni, hanem a polgárok arcáról lehetett elolvasni az örömet és meglepetést, hogy ne mondjam, büszkeséget, a felelt, hogy az idegen gyámság alól menekülve, e város polgári szülöttei közül kiemelkedett két oly jeles egyént jelölhettek, kik bírják a közbizalmat, kik együtt élték e város örömeit és fájdalmait, s kiknek ismert életök-képességek s vallott politikai elvek egyaránt följogosít azt hinni, hogy e várost méltóan fogják képviselni.

Szólt még végre izraelita polgártársunk Storoviecz, ki az elmondottak után főként abban emelte ki igen szépen a jobboldal s a kormány szabadelvű eljárását, hogy több korszerű intézkedései között, az izraelitákat is polgári joggal ajándékozta meg, hogy e haza minden fia meglegedett legyen. Végre egy népes bizottmány lett a jobboldal minden rendű híveiből kinevezve, a párt eszméi terjesztésére, s a választás körüli teendők elintézésére; mely bizottmány feladata: pártunkhoz illő loyális úton jelölteink megválasztását eszközölni, minek sikerében semmi kétségünk sem lehet.

Nagyon természetesen, a mint van hová a józan polgárság csatlakozzék, a mely mértékben mutatkozik a jobboldal: tulnyomó nagy többsége, és nyilvánul jelölteink iránt a lelkesedés: azon mértékben csökken a kevésre apadt balpártiaknak, — ha nem is henczegése, — de kinevezése és reménye. Sőt úgy látszik, hogy maguk sem biznak többé ügyök diadalában, naponként pártolván el tőlük a jobb utra tért polgárság. Ugy tudom, hogy még nem is tudtak egy bal párti 2-ik jelöltet előteremteni. Jobb is ha nem farsztják magukat ok nélkül, mert e város polgárai nem akarják magukat többé compromitálni. A többség jelszava: éljen a jobboldal s annak bölcs vezére; éljenek jobboldali jelölteink.

A választás mart. 15-én lesz.

Egy választó.

Üdvarhelysék, f. hó 6-án tartá meg az országgyűlés idejét kinttő kir. leirat kihirdetése végett egybe hívott ad hoc bizottmányi gyűlését, melyen rövid, de velős megnyitó beszéd után a kegyelmes leirat felolvasatván, a szép számmal begyűlt tagok lelkes éljenések közt fennállva hallgaták végig azt, s határozák, hogy a központi választmány annak terjesztésére, s a választási előmunkálatok minél sietőbb keresztül vitelére utasíttassék. A leirat fölötti öröm és hódolatteljes tisztelet jegyzőkönyvileg fejeztetett ki.

A megnyitó beszéd melegen emlékeztetvén meg Henter János főjegyző elhunytáról, határozattott, hogy a jegyzőkönyvben feledhetlen emlékének egy lap szenteltesék, kifejeztetvén azon a gyűlésnek ezen vesztesség fölötti mély fájdalma. Vajha ne legyen nagyobb a fájdalom, ha majd a főjegyzői szék betöltésénél, a négyes fogatot, a libériás eselédet, az alkotmányos logamust, az előre jelzett vesztegetéseket elegendő qualificációnak találjuk tekinteni! Hja, nálunk nem szégyenlik nyilvánosan vesztegetni.

Egyéb tárgy nem lévén a gyűlés eloszlott, és aztán diszebed következett, hol a királyért a király asszonyért, s királyi magzatokért, aztán Deák Ferenczért és a miniszteriumért lelkes éljenésekkel kísért poharak ürítettek.

Ez a gyűlés arról is nevezetes, hogy első volt, melyen eddigi ideiglenes, de osztatlanul szeretett főkirálybiránk Dániel Gábor, mint végleg kinevezett főtiszt elnökölt, székünknek ezen legmagasabb kinevezés feletti öröme annál nagyobb, mert ez által réggen táplált forró óhaját látja megvalósítva; mert a legújabb időig, sőt a kinevezésig, még mindig táplálkoztak obscuristák, a kik a gyöngébb hitűeket, a közel kitárába helyezett főtisztai választás mumusával ijesztgették. Már hál' Istennek, ezen gondosan táplált politikai babonának legalább vége van? Isten

hozzá A. C. P. III. Tit. LXXVI. Art. II. és te leopoldi hitlevél 14. p. adieu! legközelebről még csak azt óhajtának, hogy törvénykezési tisztviselőinket „hegedű szó és cimbalom mellett” soha se válasszuk többé; mert valamiképpen Tompa poemája szerint, „a borzas vaginás meghasonlónak magával be áll poétának, azon képpen mostanság vannak többben, a kik megúván a hajdúskodást, fölcsapnak harangöntőnek. Mennyire könnyen a megyék szervezése kérdésének megoldását, ha megelőzőleg az igazság szolgáltatását végleg kinevezett képes és jellemes egyének kezére bízhatók. Vajjon ne tekintünk ezen irányban jó előjelnek az urbéri törvényszékek szervezését?

Törvénykezésünk csak akkor fog az igazság szolgáltatását európai színvonalára emelkedni, ha a dulakodó pártok vesztetéseitől által demoralizált választók szélesze helyébe, a kinevezésekkel kapcsolatos szigorú felelősség lép. Ne ámsunk e részben tovább magunkat. A gyakorlati élettel kirívó ellentétben álló ábrándozásokban ringatózó mulasztás már is több irányban szomorúan kezdi megboszulni magát! Videant consules!.

Az itteni összeírt választók száma 12. ezer felé jár. A választás f. hó 19-én veszi kezdetét. Az eredmény a véletlen kezében van. De ha Udvarhelyszék szegénységi bizonyítványt talál kiállítani magáról, nem a mi hibánk!

Szeretve tisztelt polgártársaink! Halálal hajlunk meg a bizalom előtt, mely minket városunknak országos képviselőre felhív, a melynek teljes értékét abban találjuk fel hogy polgár-szívekből eredett, és nekünk, szerény polgároknak, lett részünkbe juttatva.

Ismerjük az előnkbe tűzött feladat nagyságát, s ezzel szemben érezzük tehetségeink korlátoltságát; de kegyeletünk adóját véreink, rokonaink és sorsosaink iránt, bárcsak részben is, úgy véljük legjobban leróhatni, ha teljes készséggel alárendeljük magunkat azon megtisztelő felhívásnak, hogy: a magyar királyi törvényhozó termében, az összes haza és a polgári elem gyarapítása érdekében, önkönek nézeteit és óhajait tolmácsolni és érvényesíteni kötelességünknek ismerjük.

Mi soha sem feledkezünk meg arról, hogy a polgár, bárha mindenét verejtékes munkájának és lankadni nem tudó szorgalmának köszöni, csak a jó Isten után, s bárha nem a nagyvilág zajában, hanem a család meleg tűzhelyénél leli fel boldogságát és megelégedését, mégis szívesen hozza áldozatul hazáját vagyont és nyugalmas boldogságát; mert Maros-Vásárhely polgára is úgy tanulta, úgy tudja és igazán úgy érzi, hogy: „a haza minden előtt, — mert polgártársaink önzettel hivatkoznak öseinknek hosszú sorára, kik szabadalmakban nem részesülve, mindig készséggel és züloglósággal nélkül hordozták a hazának néha-néha súlyos terheit, és nemzetiség s vallás különbség nélkül készséggel fogadták keblükbe a munka, ipar és kereskedés tényezőit, hogy megteremtsék és erősítsék a társadalomnak azon osztályát, melynek megtisztelő és tisztelt neve „polgár;” mert épen azért kötelességünk nekünk is oda működni, hogy ezen osztálynak nemes szabadalma: a munkát megkedveltetni, az ipart gyarapítani, a közvagyonosodást, anyagi jólétet s mindenekfelett a szellemi fejlődést elősegíteni, ne csak megtartassék, hanem szélesbítettessék is.

Mi nem mutathatunk fel a haza szolgálatában véghezvitt nagy tetteket, annak oltárára hozott nagy áldozatokat; mi nem hivatkozhatunk a hosszú száműzésre, a hontalanság keserves szenvedéseire, mert nekünk csak az jutott sorsunkba, hogy a kikkel itt élünk jó napjainkat, azokat a megpróbáltatás és fájdalom hosszú korszakában is el ne hagyjuk, hogy honfitársaink szenvedéseit idebenn és odakünn, lehetőleg enyhítsük, s mindenekfelett a jobb jövő iránti reményt polgártársaink szíveiből kihalni ne engedjük.

Mi egyszerű polgárok vagyunk, szerény polgárok gyermekei. Tiszteletreméltó szegény szülők csepegtettek szíveinkbe korán a haza és szülőföldünk iránti szent szeretetet. Mi nem vágyódunk sem rang, sem ezim vagy kitüntetés után; egyedül becsülvünk: polgártársaink közt és általuk becsültetve élni át s fejezni be az életnek rögös pályafutását. Épen azért, hogy gáncstól menten kiérdemeljük polgártársaink becses bizalmát, a felmerült ellentétes politikai nézetek közepette, minden tartózkodás nélkül teszünk vallást politikai hitünkéről.

Két jelentékeny párt küzd jelenleg az ország alkotmányos kormányzásáért, mert azokról, kik a trón, társadalmi rend és ország alkotmányának, területi épségének, szabadságának felforgatására irányozzák büntös tükrövéseiket, ezáltal megemlékezni sem akarunk.

Az egyik az öntudatos biztos haladás pártja, határozott célok felé. E célok a haza függetlensége és állami méltósága, a civilizált népek előtti tekintélye és hite, nemzetünknek jóléte, békeje, jövője hatalma és dicsősége.

A másik a rohamos — fékezetlen tükrövések pártja, ugyanazon jelszavakat lobogtatva zászlóin. — De ismeretlen végpontot felé,

Az egyik az elmult országgyűlés, a nemzet többségének pártja, így szól önkökhöz:

Ime ezeréves alkotmányunk visszaállítva és megszilárdítva.

Ime királyunk szent eskü által a törvény megtartására kötelezve, annak hű barátja és megtartója.

Ime magyar kormányunk független szava minden a hazát érdeklő ügyben künn, úgy mint ide benn, döntő.

Ime királyunk többi tartományaival oly alkotmányos szövetség köté, mely védelmi erőnk egy milliónyi, hazáját lelkesedni tudó, hadseregére emeli.

Ime egy oly vérendszert, mely a gazdagnak gyalázatos szabadalmát, fiat a haza védelmétől mentekké tehetni, megszüntette, és a haza minden polgárát legszentebb köteleimre nézve egyenlőkké tette.

Ime a honvéd dicső neve jogaiba visszahelyezve — s pár hó múlva nyolczvanezer nyi honvédsereg felszerelve.

Ime az államadósság aránytalan csekély részének biztosításával, hitelünk a külföld előtt annyira biztos alapra fektetve, hogy egy év alatt 400 milliónál nagyobb tüke ajánlkozott országos közlekedési- és hitelvállalatokra.

Ime városunk vasútvonala is legfőlegb egy év alatt kész — és az európai vasúthálózzal összekötve.

Ime oly peres eljárás hozva be, mely a perlekedés vérig bosszantó faggatásait megszüntetve, az igazságszolgáltatást nyilvánossá gyorsá és olcsóvá teszi.

Ime egy oly népnevelési törvény, mely a valóságos meggyőződés tiszteletbentartása mellett, a legszélső pusztá lakójának — legmagasb havas pásztornak egyaránt biztosítja a polgárosodás jótéteményeit.

Ime mindenütt, a hova nézünk a fejlődő jólét, az ipar felvirágzásának nyilvános jelei — a belnyugalom és béke ezerszeres áldásai.

Ez a mi politikánk, ezek politikánk eredményei, ezek legújabb törvénybeli vívmányaink — ez úton, haladunk — előre!

És a másik párt — a balpárt, mit mond?

Neki nem kell delegatio, nem kell közös hadsereg, nem kell közügy, nem kell közügyi minisztérium?

Azt kérjük: veszélyes, káros intézmények-e ezek? nemzetünk fejlődését gátolják? hogy egy pusztá szóharcz miatt a küll- és belbéke, az anyagi és szellemi erősödés biztosítékait eldobjuk azon nagy véres harc előestéjén, mely körülünk szemlétomást tornyosul s vajmi könnyen hazánk határait is átcsaphat.

Nem szabad, nem lehet azon jeles hazafiak tiszta hazafias szándékaiban kétkedni, kik ezen párt élén állanak, bár annak egyes rétegeibe tisztátalan, fertőztetett elemek is szeretnek vegyülni. De nem nyilvános-e ezen párt-irány tévedése, midőn látjuk, hogy nemzetünknek esküdt elleni mindenütt, s bármily színezetű az ő zászlói alá tolatkodnak, ottan tüvén szabadságunkat és önállósunkat veszélyeztető fondorlataikat?

Mindezeknek megmondolása, élet tapasztalataink, önzéstelen józan polgári meggyőződésünk könyvtív teszi nekünk a választást és csakis az eddig országgyűlési többség: a jobbpárt irányát engedi követnünk.

Önk most tisztelt polgártársak szavazatukkal itélni fognak az irány helyességéről s ha bizalmunkkal megajándékoznak, mi híven fogjuk elősegíteni annak tovább fejlesztését.

Mert a világon semmi sem tökéletes, semmi nek sem szabad helyt állva pangani. Nem tehetjük kezeinket télenül zsebre. Haladunk kell, még pedig mulhatlanul előre, különben ezen ezeréves, itt e földön bár csekély számmal, de törhetlen erőben és örök ifúságban virázó nemzet kora hervadásnak s időelőtti enyészetnek megy elébe.

Haladunk kell a kor dicső szellemi és anyagi vívmányainak terén, kegyelettel tisztelve a multnak magasztos hagyományait!

Könnnyenünk kell a népen.

Azok, kik a közterhek több nemeinek rögöni megszüntetését ígéri, csak ámitják önköket. Ez nemzeti becsületünk meggyalázása, európai tekintélyünk lealázása, hitelünk összegázolása nélkül lehetetlen.

De azért egész pártunkkal beismerjük, hogy az adók súlyosak, hogy a nép sok helyt méltán kívánja enyhítésüket.

Ugyanazért feltétlenül követelni fogjuk — s érvényesíteni is törekszünk a béke politikáját.

Polgári meggyőződésünk egész erejével sürgetni fogjuk a hadsereg létszámának és a katonai költségeknek leszállítását.

A Szorgalmazni fogunk oly javításokat, mik a mostani költségigazgatás minden ágait egyszerűsítő olcsóvá s azzal az adózás terhet könnyen elviselhetővé tegyék.

Különösen a városi birtok adóterhének könnyítésére fogunk közreműködni.

Segédforrásokat fogunk keresni az annyi éven át pangott ipar számára.

A városi törvényhatósági élet fejlesztését a polgári elem gyarapítását, mint ennek igaz fiai első kötelességeink közé soroljuk.

Ezen nemes város háromszáz éves törvényhatósági s törvénykezési jogainak fenntartása életkérdés lévén: mindnyájunkra nézve azokat, mint hű sáfárokat, megőrizni — s ha kell megvédeni is fogjuk.

Ezek a mi — de nem annyira a mi — mint az önk meggyőződése és óhajai.

Mi csak is az önk véleményének és érzelmeinek adunk kifejezést, midőn azt — mit atyáink munka-helyein, tőlük halottunk, a család és barátok körében oly sokszor hazafias aggodalommal, sóvárgással, s végre a meglevenítő remény és bizalom egész örömeivel megbeszélünk szíves emlékköbe visszaidézzük és nyilván, minden utógondolat, s tartózkodás nélkül kijelentjük:

Jussunk bárhová és rendelkezzenek önkö tisztelt polgártársak velünk — bármiként, így gondolkotunk, így érezünk — és ezt teendjük utolsó lehelletünkig!

Kelt Maros-Vásárhelyt, 1869. márczius 8-án
Fekete József, és Petri Ádám,
Maros-Vásárhely sz. kir. város polgárai.

Brassó, márt. 7. 1869. Kapcsolatban a „K. Közlöny” folyó évi 16-dik számában közölt tudósításunkkal megemlítjük, hogy eddigi követjelöltjeink Bümches Frigyes, Trauschenfels Emil és Wächter Frigyes-en kívül, van még egy negyedik követjelöltünk is, szeretve tisztelt polgártársunk orvostudor Otrobán Nándor személyében, kinek leendő megválasztása azonban annál bizonytalanabb, mivel annak keresztülvitele, jelenlegi sajátos helyi viszonyaink, s állapotaink közepette, merőben lehetetlen. Hiába van meg a személyes érdem s kiváló képesség, ha azt a többség bizalmatlansága s szűkkeblűsége méltányolni, s felkarolni nem akarja, pedig a barczasági 27 ezernyi magyarságnak is volnának oly ügyei s érdekei, melyek igazságos elintézésre s őszinte képviseltetésre várnának.

A szavazó-képes polgároknak összeírása befejeztetvén, a választás határidejűl folyó hó 17, 18 és 19-dik napjai tűztek ki. A mint a pártok jelenlegi állásából biztosan következtetni lehet, úgy Bümches és Wächternek megválasztatása kétségen kívül; kik egybíránt mindketten deakpártiak.

Conrad Mornak szász ispánná lett végleges kinevezetése alkalmából, itt azon hír kezdett elterjedni, hogy a szászöldi viszonyok rendezése nem sokára bekövetkezik. Nem tudjuk, mennyiben bír e hír hitelességgel, s mennyiben nem, annyira azonban bizonyos, hogy egy kis jóra való organizatio, egy a közigazgatás és igazságszolgáltatás, mint a képviselők elavult és privilegizált intézményei körül — habár provisoriter is — nem ártana, mert a megbukott bécsi kormányformák óta, a szászöldön még semmi sem történt. T. K.

Kolozsvártt is felléptették a baloldaliak követjelöltjeiket; a falragasz szerint egyik báró Orbán Balázs, másik Vajna Sándor; folyó hó 14-ke-re van kitűzve az értekezlet.

Az 1869—72-ki magyar országgyűlésre megválasztott képviselők.

Királyhágón innen: a f. évi április havában összeülendő magyar országgyűlésre f. hó 9-kén Széken: Éber Nándor. 12-kén: Oláhfaluban Hilbi Gál János választott meg.

Királyhágón túl: Komárom választá meg az első képviselőt. Senki sem kétkedett rajta, hogy Komáromot ez alkalommal is a baloldal egyik vezére, Ghyecz Kálmán fogja képviselni. F. hó 8-kán választott meg.

Pozsonyban e hó 10-kén történt meg a választás, mindkét képviselő jobboldali, egyik: Lönyay Menyhért pénzügyminiszter, másik: Szilávy államtitár.

A székely revindicált havasok.

Vettük a m. kir. bel-, igazságügy- és pénzügyminiszter felterjesztését ö Felségéhez a volt székely- és huszár-határőrezredek kincstári kezelés alatt álló ingó és ingatlan javainak visszaadása és rendezése tárgyában.

A jogi szempontra nézve a felterjesztésből kiemeljük a fontosabb érveket:

A székely nemzet az általa birtokolt földet ősi foglalás jogán bírta s a korona itt nem bírván örökösödési joggal — birtokos nem is lehetett; a székely nemzet minden tagja született nemes s mint ilyen köteles volt a honvédelemre. Mivel azonban e szervezés célszerűtlenné bizonyult be, 1723—1729 között a székely főkapitányságok sorban eltorlítottak, a székely nemzet tömegesen nem szolgált fegyverre; de a nemzet tagjai közötti osztályzat továbbra is teherviselési alapul szolgált. A székelyekből 1764-ben két gyalog- és egy huszár-ezred állítottatott fel. A székely határőrök katonaságunk legterhebb feladatát tekintették ruházatoknak saját költségükön való előállítását. Ily körülmények közt találta az 1769. augusztus havában történt határjárás Erdély s Törökország közt. Ez alkalommal Csikszék és Háromszék határvonalán több havas-birtokrész szereztetett vissza, mely azelőtt a határvonal bizonytalansága miatt villongás tárgya volt. E visszafoglalt havasrészek előbb uratlan, majd meg az erősebb községek és családok által bitorolt birtokot képeztek, míg II. József császár 1783. május 20. kelt elhatározásával e havasrészeket „a határőr katonaság javára és előmenetelére kiadni” rendelte. A katonai hatóságok a jövedelmek kiosztásában igazságtalanul jártak el, miért is a m. kir. korlátozóság 1785. decz. 5 kén kelt leiratában elrendelte, hogy mindazoknak, kik a katonaság által elfoglalt bármelyik havasrészek

1769 előtti tetteles és jogos birtokában voltak s ezt igazolják, igazolt birtokuk adassék vissza.

Több részről támasztattak igények, míg 1813. okt. 29. itélet hozatott, mely szerint az ugynevezett Negyedfélmegye, a báró Szentkereszthy család, valamint Osdola, Bereczk, Lemhény, Nyujtód, Almás, Csomortán, Szászfalu és Sársfalva községek részére az igénybe vett havasok kiültetettek, a többi követelők fel rendes törvény útjára utasítottak.

Ez itélet végre nem hajlatott, mert a határőrség a kérdéses havasok hasznosbérének kiosztását néhány év után megszüntette s ebből közös ruházati pénztárt alapított, mely azóta jelentékeny teherviselő eszköze volt.

E havasok tehát tényleg a székely határőrezredek birtokában maradtak, ezeken 1851-ben bekövetkezett felosztása idejéig. Ezen hasznosbérileg kezelt havasok jövedelméből a huszár családok is kaptak aránylagos részt.

Volt azonban a ruházati pénzalapon kívül a székely huszárrezredek illető közös alap, az ugynevezett löbeszerzési alap.

Az 1848 ki események a székely határőrezredek a törvényes alkotmány védelmére szólították, s a majdnem egy egész század alatt katonai gyaratá alakult székely határőrvidék minden férfia képzett katona lévén, sokkal több erőt fejtett ki, mint azt más vidékek tehettek.

Felségednek 1849 utáni katonai kormánya a székely határőrezredeknek az akkori szomorú viszonyokból önként fejlődött fennebbi magatartását katonai esküszögeknek tekintvén, — részint azért, részint pedig azon károk kárpótlására, melyeket a székelyek a forradalom tetteles elősegítése által az államnak — katonai vélelem szerint okoztak — 1851. évben az ezredek fenn részletezett összes ingó- és ingatlan vagyonát az államkincstár javára elkoboztatta (5/1) s egyúttal a határőr-intézményt Erdélyben megszüntette.

Több község folyamodott e havasok egyes részeiért, minek ellenében az akkori kormány a kincstári kezelés alatt álló havasokra nézve fentartani igyekezett a lefoglalásra és elkobzásra okul szolgált körülményeket s ezenkívül gyökeres kincstári jogosultságot is vitatott s azon havasrészeket „fiscalitás”-oknak értelmezte s ez alapon a ruházati pénzalapot is kincstári vagyonnak kívánta tekintetni, ellenben nem ellenzte, hogy a löbeszerzési alap a huszár-családok közt kiosztassék. A kiosztási tervetéből kitűnt, hogy az egyéni kiosztás lehetetlen.

Ez a visszafoglalt havasok és a pénzalapok történeti fejlődése.

A havasok terjedelme 70,187 hold, a ruházati pénzalap 76,279 frt 75 kr, a löbeszerzési pénzalap 49,958 frt 44 kr. Ezenkívül még a következő ingatlanok: Gyergyóban Borszék nevű gyógyfürdőben két ház. Csikszeredában, Szentmártonban, K. Vásárhelyt és Sepsiszentgyörgyön fekvő iskolák. Az ezredek törzskari részére szükséges épületek: Csikszeredában, Kézdi-Vásárhelyt és Sepsiszentgyörgyön, valamint a zászlóalj, osztály, század és szakaszok részére szükséges és 1866 előtt el nem idegenített telkek és épületek, — Uzon, Böllön, N. Ajta, Zágón, Nagy-Borosnyó, Polján, Tüvis, Dobra, Bágyon, Ditró, Csik-Kozmás, Bánkfalva, Somlyó, Menaság, Szent-Domokos, Gyergyó-Szent-Miklós és Kászonújfalú községekben.

A volt kormány által vitatott kincstári jogosultság ellenében a felterjesztés hivatkozik a székelyföld jogi természetére; az A. C. II. R. 8. címére és cikkére, melyben az erdélyi koronajöszágok felsoroltatnak; hivatkozik, hogy a kérdéses havasok nem fegyverhatalommal, hanem határjárás útján szereztettek vissza s végre hivatkozik II. József császár 1783. máj. 27-ki rendeletére, mely a visszaserzett havasokat feltétlenül a határőrök részére adadni rendelte s mindezek alapján a felterjesztés azt véleményezi, hogy a visszaserzett havasokban kincstári jogosultság nem létezik.

A jogbiztonság követelményének kell tekintenünk azt, — mondja a felterjesztés — hogy míg egyrészt az országos kincstár valódi és jogos érdekeit bárhol és bárki ellen védeni legfőbb kötelességünknek ismerjük, másrészt elfogulatlan véleménynyel tanácsoljuk Felségednek az igazság kiszolgáltatását, még akkor is, ha az a kincstár ellen történnék.

Az egyes községek által támasztott jogigények pedig elévültek; mindezek folytán véleményezi a felterjesztés: a kérdéses havasokat Csikszék közös tulajdonul kell tekintenünk, mert abból, hogy az 1769 előtti jogos birtokosok ezen havasrészekhez jogukat annak idejében érvényesíteni vagy nem tudták, vagy nem akarták, a majdnem egy egész századig tartott jóhiszemű birtokos tulajdonjogának teljes érvénye következik; s minután ezen tetteles birtokos az első székely-határőrezredek alkotó Csikszék közönsége volt: mi a Csikszék határvonalában fekvő s még kincstári kezelés alatt álló visszaserzett havasokat, az első székely-gyalogezredet alkotott Csikszék közönségének valóságos és nemzetközönség nélküli közöstudajdonul feloszthatlanul véleményezzük visszaadati.

A felterjesztés a ruházati pénzalapokat is visszaadni véleményezi, fővül hozván fel, hogy a székelyhatárőrségnek az állam legkisebb segélye

nélkül történt hosszas és vitéz katonai szolgálata úgy a Felsőleg legmagasabb uralkodó családja, mint a haza irányában tagadhatatlan érdemekkel bír, és végül

mert a Felsőleg legmagasabb kegyelme az erdélyi volt oláhhatárőrezrednek a kevésbé kétséges jogi természetű ruházati-pénzalapokat (6 alatt) már 1851. évben odaadományozta, s mert semmi ok sem létezik az oláhhatárőrökkel érintett legfelsőbb kegyelemnek a székelyhatárőrökkel megtagadására.

A lóbeszerzési alap ne osztassék ki, hanem adassék vissza egészben az összes huszárcsapatoknak egyenlő arányú jogosultsággal.

Az iskolák alapítókéikkel alakíttassanak át ipariskolákká.

Mindezek azonban korlátlanul ne adassanak vissza, mert lehet, hogy például az erdőtársnál visszaélések történhetnek az utódok kárára.

„Legalázatosabb véleményünk szerint — mondják felterjesztésükben a miniszterek — az egyes vidékek jólle, anyagi és szellemi fejlődése alkalmasságai az állam jólletének a haladásának, — és azon ténnyel irányozni a közmunkásságot, mely a haladás biztos zálogát hordja magában, — a kormány kötelességei közé tartozik.

Kétszerez kötelessége pedig Felsőleg magyar kormányának ez a jelen esetben; mert épen a volt székelyhatárőrezred az, hol a nép elszegényülése 1850 óta folytonosan növekedik, s ezen elszegényülés — az ország munkasereje értékesítésének hátrányára — a moldva-oláhországi nap-számoságban keres magának orvoslást a kívándorlás által.

Ezen elszegényülés oka a helyi viszonyokban van, úgy hogy a székely népesség már a természet által állattenyésztés és fatermeszkedés, — másodrendben pedig gyáriparra van utalva.

Ezt előmozdítani, ennek rendszeresítésében közreműködni lesz tehát feladata a kormánynak s eszközül szolgálódnak a visszaadandó javak és pénzalapok.

Mivel a gazdálkodási rendszer elavult, az erdőkezelés, erdőirtás jellegével bír, a legközelebbi mult idő terhei az állattenyésztést, mint legkönnyebben értékesíthető vagyontöket támadták meg, 10 év óta a marhavész majdnem szakadatlanul dúl e vidéken, a költsön kamata 30—50% tesz, az átviteli kereskedés más utra tereltetett s e nyomott anyagi helyzet következtében a népességnek majdnem egy harmad része Moldva Oláhországban keres magának munkát.

Hogy tehát a nép visszatérjen a természet által kijelölt irányra, hogy fiai munkaképességét itthon értékesíthesse, mindenekelőtt szakértelem szükséges minden irányban és olcsó kölcsöntöke.

Ennek elérhetésére véleményezi tehát a felterjesztés:

hogy a felosztott székely-határőrezredet által birt, ingó és ingatlan javak adassanak vissza kegyelemből, és pedig a következő szabályzattal:

1. Az első székely gyalogezred (csiki) által ruházati pénzalapja alakítására birtokolt és fentebb elősorolt, jelenleg az állam javára kezelt szántó, kaszáló, legelő és erdőbirtokok az azokon találtató építményekkel, felszerelésekkel és telepekkel örökre feloszthatatlanul, teljes tulajdonosi joggal Csikszék közönségének — az idegenjog épségben tartása mellett, —

2. A felosztott első gyalog székelyezredtől elkobzott ruházati-pénzalap, és ennek kamatjárnál, valamint a székely huszárezredtől elkobzott ruházati-pénzalap illetékes része, és ennek kamatjárnál Csikszék közönségének; a felosztott 2-ik székely gyalogezred, és székely huszárezred ruházati-pénzalapja és ennek kamatjárándósága Háromszék székely közönségének, mindkét közönségének valláskülönbség nélkül, feloszthatatlanul örökjoggal, —

3. Az ugynevezett lóbeszerzési-pénzalap, és ennek járuléka a felosztott huszárezredet alkotó székely huszárcsapatoknak közös, és egyenlő jogosultsággal, —

mind a három osztálybeli vagyonok azonban a következők szigorú szabályozás mellett lennének visszaadandók:

hogy a fekvőjavak úgy, mint a ruházati pénzalapok általában soha fel ne osztassanak; lóbeszerzési pénzalap is legfentebb osztályonként (divisio) osztatnék fel, — de az alább látható megszorítással, hogy a Csikszék közönségének visszaadandó fekvősegeknek évi jövedelme a földmívelés, kézmű, gyáripar, bányászat és kereskedelem emelésére és a nép oktatására fordíttassék, —

hogy a ruházati pénzalapok mint takarékkölcsöntőpénztárak kezeltesse, lehető olcsó kamattal Csikszék területén, —

hogy a fentebb kijelölt irány szem előtt tartásával, a fentebb megnevezett célok közül azt, melyre a lóbeszerzési pénzalap is fordítandó lesz, a csikszéki huszárcsapatoknak szakaszonként elválasztandó képviselő-gyűlése egy miniszteri biztos elnöksége alatt határozza el;

hogy a Háromszék közönségének visszaadandó alapitói és ennek kamatai, — továbbá a Háromszék, Miklósvár és Bardóc székely területén fekvő katonai telkek, és építmények eladásá-

ból befolyandó összegek is a Kézdi-Vásárhelyt és Sepsi-Szentgyörgyön megnyitandó ipariskolák tökéltéhez kapcsolassanak egyenlően felosztva. Az ezen székely huszárcsapatoknak jogában álljon azonban egy szakaszonként elválasztandó képviselő-gyűlésükben egy miniszteri biztos elnöksége alatt elhatározni azt, hogy a lóbeszerzési-alapból ötöt megillető részt ezen két ipariskola közül melyikre ohajjikk inkább fordítani.

4. A boraséki gyógyfürdőben fekvő, két telek és a ház a fentartási költségekre szükséges rész kivételével, a vagyonatlan szenvedő székely betegek számára használtassék ingyen.

5. A székelyezredet területén katonai célokra használt iskolák, ezeknek számba veendő alapítványi tőkékkel, és ezeknek kamatjával, Csikszerezében, Kézdi-Vásárhelyt és Sepsi-Szentgyörgyön alakíttassanak át ipariskolákká.

6. Mind a huszár, mind a más két székely gyalogezrednek minden névvel nevezhető telkei és építményei — a mennyiben első sorban a magyar állam céljaira, másodszorban az illető székely közönsége javára nem szükségesek, a magyar belügyminiszter felügyelete alatt adassanak el, és a befolyandó pénzösszeg csatoltassék azon ipariskola tőkéjéhez, mely az eladott telekhez legközelebb fekszik.

7. A kincstári kezelés ideje alatt a fekvő javakból 1869 ki január első napjáig befolyt jövedelmek a magyar királyi kincstárt illetik.

Ő felsége a király ezen előterjesztést f. évi febr. 16-án kelt rendeletével jóváhagyta s így Erdély népessége egy kiváló részének eszközökét szolgáltatott kezébe, hogy nyomott anyagi helyzetéből felemelkedve, ne legyen kénytelen idegen földön keresni fentartására szükséges eszközöket.

A „K. K.“ 30-ik számának nyilvántartásában az Eisenberger Lipót elleni büntetővizsgálat ügyében kiadott igen korai exhortatoria, miután az csak hallomra és pusztá bírekben alapszik, az érdekelteket megillető törvényszék mindaddig nem felelhet, míg az ezen tárgyat érdeklő adatok a felsőbb bíróságtól — hova azok felterjesztve vannak — vissza nem érkeznek.

Addig is azonban ki kell jelentenem: hogy az ezen vizsgálat vezetésével megbízott úrnök senki és semmi hatóság által fegyelmi vizsgálat alá nem vétetett; hanem, miután ő olyan egyének részéről, kiknek elvei és meggyőződése szerint büntényeket elkövetni igen, de azokat nyomozni és büntetni nem szabad, — a kiknek természetesen nagyon is érdekében állott az, hogy a vizsgálat más bírő kezébe kerüljön, — gyanúsítva lett, maga kívánta a felmerült gyanu vizsgálatát.

Azonban ki kell jelentenem, hogy ha azon hit, miszerint ezen ügy a Kolozsvár városi törvényszékhez tetetett át — valósul, az a megyei törvényszékre nézve egyfelől felette üdvöndes lesz, mert megszabadul egy körbe szorosan nem tartozó terhes és kellemetlen ügytől; de másfelől a legnagyobb örömmel tudatni képes átnadni azt bármelyik társbírósnak, miután büszkén elmondhatja, hogy egyetlen oly intézkedést nem tett, mely törvényeken és igazságon ne alapulna;

végre, ha a delegációs bizottság elnöke után azon nem remél körülmeny adná elő magát, hogy a legfőbb törvényszék határozata által a kolozsmegegyei törvényszék vagy vizsgáló bírójahitelesnek megítélve, az nem fogja elmulasztani sértett hitele érdekében mindazt megtenni, mit e célra jogosnak tartand.

A törvényszék egy tagja.

Napi hírek.

— Ő Felsőleg a király és királyné márcz. 8-án reggel 7 és fél órakor Zágrábba elindultak. Ő Felsőlegket a pályaudvarhoz a budai polgármester és főkapitány kísérték, két huszár lovagolva a kocsik előtt. A pályaudvarhoz Albrecht és József főbörök is elkísérték, hol Wenckheim miniszter fogadta. Ő Felsőlegket kíséretében voltak Festetics és Andrássy miniszterek, Thurn és Gó, Andrássy Gyuláné, b. Nopcsa főudvarmester, valamint nagy számú kíséret. Zágrábban nagy ünnepélyességgel és lelkesültséggel fogadtattak.

— A honvédségbe való kinevezések meg lehetős sorát jelenti a hivatalos lap mai száma. Nevezetesen Thaly Kálmán, a m. tud. akadémia levelező tagja titkárnak nevezetett ki a honvédelmi miniszteriumba; Schweinitz Gyula gr. (nyugalmazott címzetes őrnagy) pedig — általános szűles körökben kedvelt és ismert katonai szakíró, lapunk egykori munkatársa — honvédségi őrnaggyá, ugyisint Várady János ugyancsak őrnaggyá. Továbbá a seregredektől a honvédséghez tetetett át: Mészey György és Bersek Vilmos 1-ső oszt. századosok, Szilágyi Károly 2-dik oszt. százados, Farkas Fidel főhadnagy és Domaničsky István s Tagányi János hadnagyok, előbbeni rangjukat tartják meg.

— Az eljárásról az egy évi önkéntesek iránt, az állandó hadseregbe való belépéstől kezdve a tartalékba leendő áttételükig a miniszterelnökség részéről általános rendszabályok tételnek közzé a hivatalos lapban. Ha a folytatólággal kö-

zött rendszabályok egész terjedelmükben fognak megjelenni, fogunk róluk ismertetést közölni.

— Választásoknál megtörténik, hogy többeket csak a már előbb adott szó, vagy név-aláírás tart a szavakat birt pártján. Meggyőződésük ugyan változott, de nem akarnak szöszögök lenni. Vajjon politikai következetesség-e ez? Feleletül idézzük, mit egy tekintélyes és közéletben álló szónok Pesten egyik pártértékesletben közlebről mondott. „Ugy vélem — így szól — hogy ez nem politikai következetesség, mert ha valaki másként lett azóta meggyőződve, kötelessége e meggyőződését követni, és nem az a jellemtelenség, hogy valaki, ki ezelőtt az ellenpárt soraiban volt, ma jobb meggyőződését követve a másik párt-hoz szegődik; hanem ha azon párt az adott szó-ügyre alatt, e tagját meggyőződése ellenére viszsztatartani igyekszik.“ — S még csak azt jegyezzük meg, hogy szöszögnek ezen szavai általános helyeslés kísérte.

— Necrológ. A szászvárosi ev. ref. közepánoda mely fájdalommal tudatja, hogy a közepánodai 1-ső osztály szerető tisztelt köztanítója Deák Lajos nincs többé; miután folyó hó 3-dikán reggeli 6 órakor, 23 napi szenvedés után, életének 26-dik évében, a kórházban halál körülményeiről kiragadta. Távol lévő nagyanyját vigasztalja azon tudat, hogy a boldogultban egy munkás, jó és halás unokát veszít. — A boldogult hült tetemei folyó hó 4-kén délutáni 3 órakor fog-nak, a tanoda helyiségén tartandó rövid isteni nyugalomra letétni. Béke lebegjen a boldogult sírjára felett! Szászvárosban 1869 mártius 3-dik.

— Necrológ. Mágner András és neje Nébb Eszter; nővére Eszter özv. Telegdi Sándorné; távollévő fivére János és Antal, Hammer-schmidt Augusta özvegy Mágner Antalné, valamint nyolcz unoka s közelebbi és távolabbi rokonai nevében fájdalommal kebellet tudatják már csak néhány Mágner Ignác atyjok és Visky Ágnes anyjok halálát. Az atya élt 72 éve 9 havában, házassága 40-ik évében, f. 1869. évi mártius 5-én estéli 10 órakor, üregségi elgyengülés következtében, dobokai ősi birtokában hunyt el. Az anyja 48 órával élte feljül férjét, mártius 7-diken d. u. 4 órakor szülvén meg élni. Az idvezült Doboka-vármegyében előbb adórovó biztos, majd szolgabíró minőségben 30 év folytában szolgált az államnak. Földi maradványai f. hó 9-ikén, első a kath. hit, második a hely. hit halotti szertartása szerint dobokai udvarkertjében adattak át az anyaföldnek. Áldás emlékeire! Béke poraikra! Doboka, mártius 9-én 1869.

— Az unitáriusok és Buda várban közlebről istentiszteletet tartottak. Egy pár század óta ez volt az első unitárius istentisztelet a szorosabb értelemben vett Magyarországon; holott a reformáció után itt is egész vidékek tartoztak e felekezethez. Budán és Pesten jelenleg számos unitárius lakik, kik közelebb hitközséggé akarnak egyesülni.

— A 3-dik zárkörű zeneestély műsora f. hó 13-án esti 9 órakor a városi vigadó-teremben: 1. Schubert F. „Élégia“ nagy zene-karra. 2. Proch H. Kettős dal női hangokra. 3. Fuchs, dal, tenorhangra. 4. Schubert „Litania“ Harmoniumnyes (új). 5. Verdi, nagy ária „Attila“ operából, teljes zenekarkísérettel. 6. Herold, „Zampa“ nyitánya nagy zenekarra, a házi zenekör tagjai által előadva. — Egyes jegyek kaphatók Demjén J. és Dr. Hintz uraknál.

— A m.-vásárhelyi takarékpénztár 1869. március 1-jével megkezdte működését, s nyitva áll minden köznapon délelőtti 9-től délutáni 1 óráig.

— Boldogult Miksa Mexikói császár tricszi emléksobrára gróf Péchy Manó erdélyi kir. biztos 100 frtot adományozott.

— A dohánybeszedés az idén nem mutat kedvező eredményt. A minőség, kivált a közönséges fajknál oly silány, hogy csak Arad vidékén 80,000 mázsát, mint használhatlant, kénytelenek voltak visszautasítani.

— A távirdai összeköttetés Olasz- és Franciaország között teljesen félbe van szakítva. Az Amerikába, Belgiumba, Franciaországba, Angolországba, Németalföldre, Portugáliába és Spanyolországba címzett olasz távüzenetek Svájcban vagy Ausztrián át küldetnek. Az olasz kormány rendeletet adott ki, hogy bármilyen módon és áron, a legrendkívülbb eszközökkel is mihamarabb létesíttessék a Franciaországgal való összeköttetés. A megszakítást azon roppant hőtümegek okozták, melyek a közúti és vasúti közlekedést is elzárták a havasokon át a két ország közt.

Nyilvános köszönet

Tanodánk ifjusága egy ifjusági könyvtár alapításában munkálva hazánk több elköltő írója- és kiadójához vállalatának segélyezéséért bizalomteljesen szíves kérrrel fordult volt, s nyert ennek folytán közelebről is nagybecsű adományokat, melyekért ez uttal hálás köszönetét nyilvánítani siet; névszerint Szilágyi Sándor minist. titkár, P. Szathmáry Károly, Toldy István, Pfeifer Ferdinánd, Aigner Lajos, Stein János uraknak és Szabó Ida Fekete Józsefné úrnőnek, kik több mint 120 frt értékű — ország — és helytörténeti, cultur- histo-

riai, geologiai, hadtani, természettudományi, szépműtani jeles művekkel, s számos nemzeti classikusokkal ajándékoztak meg ifjú könyvtárunkat.

Fogadják nemeslelkű jótétjeink, kiknek neveit e tanoda Olioja arany betűkkel vésti fel, s sok száz ifjú szív őrzi meg kegyeletes emlékeztetésben, leghálásabb köszönetünkkel.

Gyula-Fehérvárt, márt. 6. 1869.

A főgymn. ifjuság.

A közönség köréből.

Gyergyó, márcz. 9. 1869. — T. szerkesztő úr! Ugy látjuk, a baloldali mania különbnél különféle alakokban üti fel kárhóztos fejét, s a járvány már posta közlegeinkbe is beültött.

Oda jutottunk már, hogy még posta küldeményeink, lapjaink, s leveleink sem biztosítják a párt machinatióktól.

Furcsa jelenség, de úgy van.

A „K. Közlöny“ 26-dik száma, mert abban bizonyos valami az ellenzék inye ellen jelent meg, sem a sz. miklósi, sem a szárhegyi előfizetőknek nem jött meg; holott ugyanazon számot a gy. dírtói postán a dírtóiak már folyó hó 6-án megkapták.

Az ily Kalab-féle eljárás nagy indignatiót okoz az érdekelte közönségben, azért ezennel reclamálunk.

1-ór a t. kiadó hivatalát, hogy az elmaradt 26-ik számú 2-ik márciusi kelt „K. Közlöny“-t minden gyergyói előfizetőnek megküldeni szíveskedjék.

2-ór. Interpelláljuk az országos főpostaigazgatóságot s illetőleg a n. m. magyar kir. kereskedelmi miniszteriumot: hogy a posta-kiadó hivatalok független közlegek-e, kik a postai küldeményekre nézt személyes meggyőződésükből indulhatnak ki? vagy alárendelt közlegek, kikért a közönség ellenében a felelősséget a magyar kormány hordozza? Van-e lehetőség és mód, melylyel egy ily feltűnő visszaélés nyomára lehessen jutni? Ha van erre mód, kérjük a vizsgálatot megrendelni, s a hibás felt megblatetni.

3-ór. Felhívjuk a baloldali posta közlegeket, hogy jövőre leveleinket, lapjainkat s küldeményeinket a pártszenvetélytől kíméljék meg.

Többen.

KÜLFÖLD.

A „Patrie“ az Ausztria és Olaszország közti feltűnő közlekedést jelezvén, ezt teszi hozzá: Olaszország és Ausztria — az európai változásokkal szemben — belátják egy új politika felavatásának szükségét. A Florenz és Bécs közt való szövetség megfelel a két nemzet kölcsönös érdekeinek.

Münchenből f. hó 6-ról megezőfolják azon közlést, mintha a német kormányok a porosz kormánnyal alkudozást folytatnák volna aziránt, hogy mi módon gyakoroljanak azok befolyást a birodalmi gyűlés elé terjesztendő törvények alakítására, s mintha azok valószínűleg képviseltetni fognák magukat az illető bizottságokban.

A „Dresdn. Journ.“ adatainak nyilváníta azon közlést, mintha a szász király Lipcsében egy küldöttség előtt beszédet tartott volna.

A „Public“ tudni akarja, hogy az orleansi család nézete azon kérdést illetőleg, vajjon Montpensier herceg elfogadja-e a spanyol koronát vagy nem, nagyon meg van oszlova; különösen Aumale herceg az, ki legkevésbé tiltakozik el, hogy előre is kárhóztatja ezen elfogadást, először a Lajos-Fülöp trónraléptével való aggasztó analógia miatt, másodsor pedig mert ő ezen combinatiótartósságában nem bizik.

Epirus és Tessaliában jövőre két erősebb katonai állomás fog felállítani, de különben békélésre fognak tétetni a csapatok.

Az „Imparcial“ szerint a török- és görögországi fő viszonyok dacára is tovább fog működni azon bizottság, mely a görögök török alattvalói minőségének kipuhatására kiküldetett.

A bolgárországi és macedoniai keresztény lakosok a vallási ügyek miatt nagy izgatottságban vannak.

A porosz országgyűlés ülészeit gróf Bismarck f. hó 7-én a király nevében trónbeszéddel zárta be.

Páris, márcz. 8. Az „Etandard“ a leghatározottabban megezőfolja azon hírt, hogy Lavalette és Salms Berlinből fontos harcziás szellemű távüzeneteket kaptak volna, melyek közeli bonyoldalmakat helyeznek kilátásba.

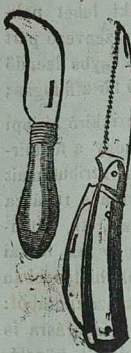
A „Public“ arról értesült volna, hogy Madridban azon hírt fejték, miszerint a cortesektől meglepetés által Montpensier herceg jelöltségére kedvező szavazatot csaljanak ki. A „Public“ megjegyzi, hogy nézete szerint az angol cabinet távol áll ezen cselekvényektől.

Legújabb.

Bécs, márcz. 10. A delegációk szeptemberben fognak összejutni.

Belgrád, márcz. 10. A „Srbja“ írja: Moldova nem akarja az uniót továbbra fenntartani, el akar válni Oláhországtól és saját fejedelmet választani.

Gazdasági és kerti veteménymagvak.

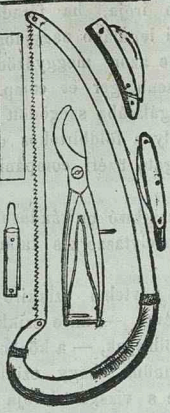
Lóhere, valódi francia. Lóhere, magyar lucerna. Lóhere, stajer vörös. Trifolium repens. Burgundi répa. Büköny. Fűmag, francia és angol „Perje” Török baltacim, (Esparcet.) Alma- és körtve-mag. Akác-famag.

Mindenemü kerti vetemény-magvak, s mintegy 300 féle legújabb virág-magvak, legjobb minőségben és jutányos áron.

Továbbá: a gazdasági- és kertészeti alkalmazható fák, cserjék és növények nemesítésére igen hasznos mindennemü Dittmar-féle kerti kések és fűrészek, oltó viasz stb.

Mindezekből részletes árjegyzékkel is szolgálhatok. (77) 4-10

Szentjánosi Ferencz, Kolozsvártt.

A „VIKTORIA” biztosító társaság Kolozsvártt.

(28) melynek (3-*)

Elnöke: **BÁRÓ JÓSIKA LAJOS**,
Alelnöke: **HINTZ GYÖRGY**,
Igazgatói: **Frits Albert, Kövály László, Wagner Frigyes**,
Vezérigazgatója: **Galgóczy Károly**,
Vezérigazgatói: **Pesten, Bécsben, Brünben, Prágában**,
Ezek alatt pedig az ország és birodalom minden nevezetesebb helyein fő- és aligynökei vannak

Tűz- és jég-kár ellen

Biztosíthatók pedig tűzkár ellen:

mindenfélé lakház, gazdasági épület, kastély, templom, torony, a harangok, gyárok, műhelyek, azok szerelvényei, butorok, árucikk, raktárakban foglalt készletek, iparos nyers anyagok, és kész készítmények, gazdasági termények, szálak és szemes gabona, takarmány, baromállomány sat. jég-kár ellen minden mezei termények.

A biztosítási díjak lehető legolcsóbbra szabvák, egy- szerre több évre kötött biztosításnál különös kedvezmények engedtetnek, a károk igazságosan és gyorsan fizettetnek. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden ügynőkség szívesen szolgál.

A Viktoria biztosító társaság igazgatósága, Kolozsvártt.

Húsz évi tapasztalat bizalmat nyújt a szenvedőknek.

Ki olvassa meg a gyógyszerek számát, a melyek a fennebbi idő óta keletkeztek és ismét eltűntek! Egyetlen kivételt képeznek **HOFF JÁNOS** udvari szállító maláta-tárgygyógyszerei, melyek 30 év óta léteznek, határtalanul elterjedtek, érmeiket és elismervényeket nyertek, s egy világ-közönség tetszésében részesülnek.

HOFF JÁNOS udvari szállító urnak, központi raktár Bécsben, Kärntnerring Nro 11.

Gross-Raming, 1868 szeptember 20. Kérem patiensnőmnek N. N. czim alatt egy küldeményt önnök maláta-egészségi söréből küldeni. Dr. Mittendorf Rudolf, gyak. orvos. — Berlinből egy asszony 75 éves korában írja: Orvosom nyilatkozata szerint már rég nem tartoztam az élők sorába, önnök bámulatosan erősítő maláta-egészségi csokoládéja élvezete nélkül, Mayer E. — Berlin, augusztus 18. 1868. Szenvedéseim (aranyér, általános testgyengeség és vérhiány) olyanok voltak, hogy az orvosok már feladtak, midőn önnök maláta kivonatát megpróbáltam. Most hat heti használat után oly egészségesnek érzem magam, mint sok év óta soha.

FALKE P.

Övadjók mindenki utánzott maláta készítmékek vásárlásától. A hol **HOFF JÁNOS** neve hiányzik, vissza kell utasítani a cikket.

Árak: 6 üveg maláta kivonat 3 firt. (Próbáüveg Bécsben 56 kr.) 12 üveg nél szabad elszállítás a házhoz. — 1 font maláta egészségi-csokoládé N° 1: 2 firt 40 kr. N° II: 1 firt 60 kr. 5 fontnál 1/2 font ingyen.

Vidékre csak 2 firtos megrendelések eszközöltek.

Raktár Kolozsvártt: Karvázy Gyula fűszer- és anyag-kereskedésében főtér gr. Teleky Domokos-ház.

(108) (3-3)

! Egri szőlő-vesszők !

Nagymennyiségű kitűnő jó

egri szőlő-vesszők

kaphatók:

simavessző darabja 40 kr., törősvessző darabja 1 firt 20 kr-ával, az utóbbiból ezer darab 1 firt-ával is,

Egerben Sír Antalnál.

Megbízásokat elfogad Kolozsvártt a Stein János kereskedése.

Ugyancsak **SIR ANTALNÁL EGERBEN** kaphatók valódi jó

EGRI-BOROK

veder- és butellia számra.

Bécs. (37) 13/3 (6-12) Bécs.

!! Végeladása !!

a multévi idénybeli tavaszi és nyári kelméknek.

Angol czérna Barege-k rőfje 25 és 30 kron.

Francia Jaconas, Mouslin és Percalinok rőfje 28, 35 és 40 kron.

Legfinomabb Alpaca Lüsterek, sima és mintázott, eddig rőfje 1 firt, most, 50 és 60 kron.

Egy fekete Lyoni selyem öltöny, jótállással 18 firt.

! Színes atlaczkok, tafoták tetemesen leszállított áron!

kaphatók

„az osztrák koronaherceghez,”

czimzett

Selyem- és divatáru raktárban,

Bognersgasse szegletén.

Kivánatra mustrák bérmentesen küldetnek.

DIAMANT és MÜLLER.

A kolozsvári kir. szab.

ZÁLOG-KÖLCSON-INTÉZET

kölcsönököt ad a következő tárgyra:

- 1) ingóságok, az-az minden értékű tárgy, a mely már használatban volt;
- 2) drágaságok, az-az ékszerek, drágakövek, arany, ezüst- s más nemes ércből készült áruk;
- 3) áruk, az-az még használatban nem volt kész iparkészítmények és más kereskedelmi cikkek;
- 4) értékpapírok, az-az mindennemü állam- és iparpapírok, földterhelmentesítési kötvények, záloglevelek, magán-sorsjegyek és más nemü értékpapírok, a melyek a börzén árutatnak.

Mindenkinek tetszéséből függ személyesen vagy mások által nyújtani be a zálogokat, miután az intézet sem a tulajdonos, sem az átadó nevének bejelentését nem kívánja s az intézet minden üzlete szigorú titokban tartatik.

Az elfogadott tárgyakról zálogjegy szolgáltat ki, a mely pontosan megörözendő, mert csak ennek előmutatása mellett váltható ki vagy tehető be újból a zálogtárgy. A benyújtott tárgyakat az intézetnél alkalmazott becselő becsüli meg, kivéve az értékpapírokat, mint a melyek börzefolyama képezi becsértéküket. Minden elfogadott zálogra a becsértéknek legalább 60%, és legfeljebb 90 százaléka adatik kölcsön. A kölcsönök csak egész forintokban számíttatnak. A legkisebb kölcsön-összeg egy forint.

A kölcsönök a felek kívánsága szerint egy hótól hat hóig terjedő időre adhatók, de a zálog a lejárat napjáig bár mikor kiváltható, vagy újból bethetető. A lejárat napon túl ki nem váltott, vagy újból be nem tett (át nem írt) zálogokat az intézetnek joga van azonnal elárverezni s a tulajdonos csak az intézet követelésének fedezés után fennmaradt összeghez tarthat jogot. A zálogjegyre a betétség és lejárat napja föl van jegyezve. A zálogkölcson részletenként is visszafizethető.

Ingóságok, drágaságok és áruknál a kölcsönök után évenként 6% kamat s a következő mellék-díjak számíttatnak: Fölvételi- s becselési díj: 1 óra 1%, 3 óra 2%, 6 óra 3%. Raktár- és biztosítási-díj egy-évesre 3%. A kamat és mindezen díjak csak a zálog kiváltásakor vagy átírásakor fizetendők. — Értékpapíroknál becselési és biztosítási díj nem számíttatik.

Részletesebb felvilágosítást nyerhetni az intézet irodájában. Vidékiek posta útján értekezhetnek az intézetnél. (26) (3-*)

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(121) 13/3 (1-12)

A t. cz. közönség általánosan, különösen pedig szálloda-tulajdonosok, kávé-sok és vendéglősök figyelemzetnek a me-leg évszak-közelgésével a világhírű cs. kir. kiv. szabad.

hordozható jégpincekre és érc

pezsgő-csapokra

Wiessner Antal gyárából

Bécsben, Wieden, Hauptstrasse N° 60, a melyek az utolsó párisi világtárlaton kitüntetettek s mindenkor készen a raktáron találhatók.

Minden jégpince és pezsgő-csap megvizsgál-tik és becsértéket.

(99) (1-3)

Eladó kocsi és lovak.

Egy divatos nagy üveges kocsi, minden úti kellekekkel.

Egy ló hajtó kocsi (Kutschir phaeton) elől és hátul alkalmazható fedéllel, — mindkettő a legjobb karban.

Két 6 és 7 éves hamos ló, 16 marok 1 croll eladók. Értekezhetni Klausch sattlelnél a bel-szén utcában.

(395) 13/3 (7-20)

A valódiság
biztosítása
mellett.

Ajánlandó

emlékeztetés!

A valódiság
biztosítása
mellett.

Dr. Béringer
cs. k. szabadalmazott
növénygyök-olaja
eredeti üvegesben 1 firt o. é.

Balzsamos
Olajbogyó-szappan
eredeti csomagokban 35 kr o. é.

Dr. Suin de Boutemard
FOG-PASTAJA
1/4 és 1/2 csomagokban 70 és 35 kr o. é.

Dr. BÉRINGER
növényi hajfestőszere
teljesen tokban kékével és csészével 5 ..

Növényi
RUD-HAJKENŐ
ára darabonként 50 kr o. é.

Dr. BÉRINGER L.
illatos-gyógy
KORONA-SZESZE
(a kölni víz quintessenciája.)
Eredeti üvegekben 1 firt 25 kr és 75 kr o. é.

Dr. Koch
NÖVÉNY-CZUKORKAI
1/4 és 1/2 dobozokban 70 és 35 kr o. é.

Dr. HARTUNG
CHINA-ÉJOLAJA
lepecsételt és az üvegen nyomott bélyeggel
Egy üveg ára 85 kr o. é.

NÖVÉNY-HAJKENŐS
bepecsételt és a tégelyre nyomott bélyeggel.
Egy tégely ára 85 kr o. é.

Dr. BORCHARDT
illatos-gyógy
NÖVÉNY-SZAPPANA
bepecsételt csomagban 42 kr o. é.

A fennebbi összes jeles tulajdonságai miatt jelesnek bizonyult cikkek az eredeti áron mindig készletben vannak:

Kolozsvártt: **WOLFF J.** és **ENGEL J.** gyógyszerészeknél, valamint:
Beszterezén: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Steiner F.; és Jekelius Ferdinánd gyógyszer. Borsniák A. Dézsen: Krémer Samu. Nagy-Enyeden: Horváth Ferencz. Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Fogarasz: Megay A. Gust. gyógyszer. K.-Fejérvártt: Matherny Emil. Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Köhalmomban: Szentpéteri Ján. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory & Brandsch. Segesvártt: Missebacher J. B. & fia. Sz.-Ujvártt: Placintár és fia gyógyszer. Sz.-Régenben: Kinn János G. és Wachner Tran-gott. Szász-Sebesen: Weissörtel Ad. G.; Szebenben: Zóhrer J. F. és Lutz János. Székely-Kereszt-urón: Binder Márton. Seps-Szentgyörgyön Zsigmond és Bogdán. Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer. Szeredában: Gozsy A.; Sz.-Somlyón: Ruzsák Ignác. Tasnádon: Szongott Jakab. Tordán: Bógo Fr. J. és Wolf G.; Zalathnán: Sterzing József gyógyszer.

(2-6) Bátorodom a t. cz. közönségnek tudára adni,
(116) **vetemény, takarmány-,
fű- és virág-magvaim**
megérkeztek és azokról árjegyzékek kereskedésben kaphatók.
KARVÁZY GYULA.

(114) (3-3)

Eladó zenekedvelőknek, vallási szer-tartásra kápolnáknak stb. egy Stutt-gardban készült díszes

HARMONIUM.

Tudakozni lehet Pichler Bódog zene-igazgató urnál, piacssor Fröhlich-ház II-dik emelet.

(2-3)

Figyelemreméltó
az építési ohajtók és deszka kereskedőket.
Megrendeléseket
vállalnak magokra mindennemü veres és fehér fenyőből vágott posták, félé-posták, deszkák és lécek készítésére alólított **Borgo-Prundon**, levél-átal, vagy szóval, minthogy birtokában vannak egy jól felszerelt fűrész ma-lomnak, és egy nagy mennyiségű válogatott veres és fehér fenyőfa törvény raktárral el vannak látva.

Wrasmasiu & Comp.

(449) 13/3 (12-24)

Különös figyelemre méltó!

Sen az üzletileg érték nélküli jutalom-érmek, vagy udvari szállító címek, sem az alkalmatlan s már tulságos hirdató reklámok által eszközölt épen nem irigylendő hír után kapkadya, hanem egyedül valódi polgárisan, higgadtan és szilárdan haladva, ajánlom a t. cz. férő közönségnek sok év óta fenn-álló s minden időnyre jól ellátott

ruha-raktáramat

Bécsben, Stadt, Rothenurmstrasse
(Hotel zum oestreichischen Hof)

azon biztossággal, hogy a raktárban találtató s felettemben készült ruhadarabok nem könnyű, avult, mindenhol olcsón ázsádvástolt, régi, kőbnyire csál félvaldi, gyapottal vegyített avadé- kelmékből, melyek pillanatra a szemet elcsaltják, vannak össze-férve, hanem általában a legszilárdabb, legvaló-dibb, legdizsesebb és legdivatosabb, színe s minő-ségre nézve legartósabb kelmékből a legelismere-tesebben készített, a miért is én készítményeimel csak azon első ruhakészítő cikkekkel hozhatom jo-gosan hasonlaltba, a kiknek czége, valamint az enyém is, ugyan még hirdaplag nem volt hirdető, hanem azért régen szerzett jó hírnémet örvendek, s azért mindenkinék, a ki jó cikket kíván, ajánlatok.

Téli kabátok . . . o. é. 30 firtól 70 firtig.
Fel-é-öltönyök . . . „ 20 „ 48 „
Salonfrakkok és kabátok . . . „ 24 „ 45 „
Jaquet-ek . . . „ 18 „ 40 „
Vadászkabátok . . . „ 16 „ 30 „
Ponygolakabátok . . . „ 12 „ 45 „
Nadrágok (fekete Salon) . . . „ 12 „ 18 „
dito téli . . . „ 12 „ 22 „
Mellények (különfélék) . . . „ 5 „ 20 „
dito fehér . . . „ 7 „ 10 „
Mindenféle utazó és városi bundák különböző árakban.

Kivánagra képle-mustrák küldetnek, általában mindennemü utazó-, vadász-, utazó- és Salon-ruha-darabok mérték szerint gyorsan elkészítetnek s fel-pézt és utavél mellett pontosan elküldetnek.

Levélbeli megrendeléseknél mértékül a felöl mell-szelessége, a derek szélessége, illetőleg a lépcső hossza mellékelendő.

Nem taldó ruhadarabok szívesen és nehézség nélkül becsértéketnek.

JERABEK GYÖRGY,

férő-ruhakészítő Bécsben.

Raktár: Stadt, Rothenurmstrasse.

(Hotel „Oestreichischer Hof.”)